

INUIT-PARTIET - BLOT ET INTERMEZZO?

Af Jørgen Fleischer

„Der er noget, der hedder „Inuit-partiet“, men det opdager man først, når valg til Folketing eller landsråd nærmer sig. Da vågner Inuit-partiet og viser sig som et stærkt parti, som bedre end andre ved, hvordan man skal udstikke retningslinierne for Grønlands udvikling,“ hedder det i et indlæg i Grønlandsposten fornylig.

„Men uanset, hvad man mener om Inuit-partiet, kan man ikke undgå at føle sig tiltrukket af dets program,“ fortsætter indlægget. — „Det er så godt tilrettelagt, at man næsten ønskede, at partiet alene fik indflydelse på Grønlands-politikken.

Men ak, Inuit-partiet lukker sin mund, så snart valget er overstået, og det har lidt et nederlag. Partiet bliver tavs og gemmer mange gode forslag til næste valg igen. Vi er unge mennesker, der gerne vil støtte partiet, men hvis det fortsat ikke viser større initiativ, må man ikke forvente, at det nogensinde får en repræsentant ind i Folketinget.“

Dette er fuldstændig rigtigt. Inuit-partiet er efter adskillige nederlag kommet i et dødvande. På grund af mangel på egnede ledere har partiet ikke kunnet magte at organisere sig og vinde gehør hos befolkningen, mens tid var.

Inuit-partiet har nu eksisteret i fire år. Det blev startet i 1963 af en række grønlandere, der i dag er i 40-års alderen. Den direkte anledning til partiets fødsel var indførelsen af fødestedskriteriet. Stifterne af Inuit-partiet så en fare ved en sådan ordning, der lønmæssigt deler Grønlands befolkning i to grupper, danske og grønlandere. De kunne ikke godtage påstanden om, at fødestedskriteriet var den mest retfærdige løsning, men mente tværtimod, at en sådan ordning ville være til skade for det bestående forhold mellem de to befolkningsgrupper.

Men stifternes tilsyneladende gode hensigt blev misforstået i de indflydelsesrige kredse i det grønlandske samfund. Inuit-partiet var det første rent grønlandske parti. Det blev taget som et tegn på begyndende grønlandsk nationalisme, der stiler mod et politisk uafhængigt Grønland.

Intet kan være mere forkert. Inuit-partiet ønsker tværtimod en nærmere tilknytning til Danmark økonomisk såvel som politisk.

Ved indførelsen af fødestedskriteriet har man givet Grønland en økonomisk særstilling inden for det danske rige. Grønlandsudvalget af 1960 ønskede et økonomisk uafhængigt Grønland, der skal kunne hvile i sig selv. Inuit-partiet mener, at Grøn-

land kun kan eksistere som en økonomisk integreret del af Danmark. Hvis man kræver, at Grønland skal have økonomisk særstilling, må man også være forberedt på, at befolkningen før eller senere vil forlange politisk uafhængighed.

Det er en sådan udvikling, Inuit-partiet ønsker at modvirke.

Inuit-partiet er stiftet i ønsket om at gøre kløften mellem grønlændere og danske i Grønland mindre. Inuit-partiet tror på et sundt og velfunderet samarbejde, der hviler på fuld gennemførelse af grundlovens bestemmelser om ligeberettigelse i Grønland. Det er partiets synspunkt, at man kan indføre ligelønsprincippet uden risiko for at havne i den modsatte grøft, hvis man samtidig giver befolkningen i Grønland samme økonomiske forpligtelser som i Danmark.

Alle danske statsborgere i Grønland skal have samme ret til økonomiske goder og til at øve en indsats i landets opbygning, uden at man skeler til, hvor man er født. Partiet tror, at man ved at udjævne forskelsbehandlingen kan skabe et harmonisk samfund i Grønland, hvor befolkningsgrupperne lever i fordragelighed med hinanden, og som stiler mod større økonomisk fremgang, styrket i den fælles indsats af bevidstheden om, at alle er med på lige fod i samfundets opbygning. Det vil betyde et lykkeligere og mere velstående Grønland.

Dette er Inuit-partiets fornemste mål. Inuit-partiet ønsker varig tilknytning til Danmark, og det kan kun sikres, hvis grønlænderne kan samarbejde på lige fod med de øvrige borgere i riget.

I øjeblikket er der ingen grund til at bekymre sig om Grønlands tilhørsforhold. Der er ikke megen uenighed om den nuværende officielle politiks hovedtræk. De ældre såkaldte besindige vælgere, der er opflasket med kolonitidens autoritetstro, finder det helt i sin orden, at de politiske og administrative myndigheder vedtager en politisk kurs, der opretholder forskelsbehandlingen. Det er der ikke noget at sige til. Ældre grønlændere har aldrig kendt noget andet. Tanken om ligestilling er dem fjern.

Men det vil tynde ud i de ældre vælgeres rækker, efterhånden som tiden går. Det unge Grønland vil gøre sig gældende, også politisk. Og det unge Grønland vil aldrig kunne tilgive det officielle Danmark og de folkevalgte i landsdelen den bjørnetjeneste, de har gjort Grønland ved at indføre fødestedskriteriet.

Der er uden tvivl gode muligheder for, at Grønland med tiden skal kunne svare sig økonomisk. Allerede i dag kender man mineralforekomster, der med rationel udvinningsteknik kan blive rentable. Således kan Danmarks energiforsyning en skønne dag blive baseret på grønlandsk uran. Man siger også, at ingen kan leve af skønhed, men gælder det Grønlands storslåede natur? Med tilstrækkelige investeringer kan der i løbet af få år oparbejdes en betydelig turistindustri i Grønland. Landet har de bedste betingelser for at blive et af de førende turistlande i verden, et uforligneligt feriested for et kræsent og pengestærkt publikum, der vil opleve noget ud over det almindelige.

Der er gode muligheder for, at Grønland en dag begynder at kunne svare sig økonomisk. Hvis man hårdnakket fastholder forskelsbehandlingen, er der al mulig grund til at tro, at tanken om politisk uafhængighed af Danmark da vil melde sig.

Danmark har i dag en enestående chance for at omskabe Grønland til et samfund med raceintegration. Men tiden må ikke forpasses. Det er i dag, at man skal handle med klogskab og fremsyn.

At skabe et samfund af to racer er ingenlunde en let opgave. Det er farligt, bevidst at prøve på at få en surrogat-dansker ud af grønlænderen. De bedste betingelser for et godt samarbejde mellem to folk kan sikres ved at vise respekt for kultur og sprog. Det er denne gensidige respekt for sprog og kultur, som efter Inuit-partiets opfattelse må være grundlaget for det fremtidige samarbejde mellem de to befolkningsgrupper.

Umyndiggørelsen af grønlænderen er nok det allerstørste problem i Grønland i dag. Grønlænderen har aldrig genvundet den selvtillid, som han mistede under kolonitidens barnepigementalitet. Det er et af de største fejlgreb i Grønlandspolitikken. Det kan kun rettes ved, at man aktiviserer grønlænderen, viser ham tillid og indbyder ham til samarbejde som ligemand.

Grønlænderen må kende sit eget værd som menneske. Han skal ikke bare være nydende men også ydende som andre borgere i det danske rige. De mange skæve forhold og de uoverskuelige problemer i dagens Grønland skyldes, at grønlænderen fortsat venter, at danskerne skal klare ærterne for ham. Som menneske er grønlænderen ikke ringere end sine danske medborgere. Det tror Inuit-partiet fuldt og fast på. Man skal bare give grønlænderen samme pligter. De mange problemer vil finde deres løsning, når grønlænderen ved, at han er lige så meget værd som danskeren, og at man af ham venter den samme indsats i landets opbygning.

Det er på dette grundlag, Inuit-partiet bygger sin skattepolitik. Inuit-partiet anser indførelsen af direkte skatter som en forudsætning for opnåelsen af ligeløn. Men det er ikke den vigtigste begrundelse. Inuit-partiets skattepolitik er dikteret af ønsket om at give grønlænderen mere moralsk ryggrad.

Men mærkeligt nok har Inuit-partiets skattepolitik vist sig at være den største hindring i partiets bestræbelser for at vinde gehør hos det grønlandske folk. „Vore autoriteter siger, at tiden ikke er moden til det. Vi tjener for lidt. Skatteadministrationen vil koste for meget. Hvordan kan vi sætte os op imod kendsgerningerne?“

Inuit-partiet finder det vigtigt, at grønlænderen ikke mister sin nationale bevidsthed. Kun ved at vedkende sig sin oprindelse og sin kulturelle arv kan den grønlandske ungdom få fast grund under fødderne og uden komplekser møde danskeren som sin ligemand.

At partiet lægger vægt på grønlandskundervisningen behøver ikke at betyde, at partiet tilsidesætter det danske sprog. Det er gennem det danske sprog, at vi skal lære

hinanden at kende. Dansk skal være et fælles sprog i fremtidens Grønland, men af den grund behøver grønlænderen ikke at ringeagte sit modersmål.

Således er partiets stilling til de fundamentale spørgsmål i Grønlandspolitikken. Hvad angår andre problemer, afviger partiets politik ikke fra de igangværende bestræbelser.

Et andet spørgsmål, som partiet finder vigtigt og vil tage op, er intensivering af folkeoplysningen i Grønland. Partiet er glad for, at Grønlandsministeriet nu har taget dette problem op på politisk plan. En udvidet folkeoplysning vil betyde en større medleven og ansvarsbevidsthed hos det grønlandske folk. Det er også betingelsen for, at de to folk kan mødes som jævnbyrdige og på lige fod yde en indsats i samfundet.

— — —

Er Inuit-partiet bare et intermezzo i Grønlands politiske udvikling, et lille dødfødt parti, hvis program er en ønsketænkning?

Svaret må sikkert blive et ja. I dag er der grund til at være bange for, at partiet afgår ved en stille død, medmindre det vil lykkes for partiet at få en stærk boss, der kan give det hensygnende parti et tiltrængt skub fremad.